

Управління освіти і науки
Волинської обласної державної адміністрації
Луцький педагогічний фаховий коледж
Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

«ПРОБНІ УРОКИ І ЗАНЯТТЯ
У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»

Луцьк – 2022

УДК 373.5.091.32-027.22

Щ 92

Розглянуто на засіданні циклової комісії шкільної, дошкільної педагогіки та психології Луцького педагогічного фахового коледжу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол від 24.03.2022 №4)

Друкується за ухвалою засідання методичної ради Луцького педагогічного фахового коледжу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол від 03.05.2022 №1)

Рецензенти:

Пріма Раїса Миколаївна – завідувач кафедри теорії і методики початкової освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки, доктор педагогічних наук, професор

Соняк Наталія Леонідівна – вчитель початкових класів Комунального закладу загальної середньої освіти №9 міста Луцька, кандидат педагогічних наук

Щоденник практики «Пробні уроки і заняття у закладах загальної середньої освіти» / укл. О. А. Пуш, М. А. Козігора, С.С. Марчук. Луцьк: «Вежа», 2022. – 30 с.

У щоденнику розміщено матеріали для оформлення відомостей про базові заклади, де проводиться практика, орієнтовна схема для спостереження за проведенням уроку, рекомендації для структурування, самоаналізу навчальних занять, зразки звітної документації.

Щоденник практики розроблено для студентів спеціальності 013 Початкова освіта (освітньо-професійний ступінь Фаховий молодший бакалавр).

© Луцький педагогічний фаховий коледж
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради, 2022

**Управління освіти і науки
Волинської обласної державної адміністрації
Луцький педагогічний фаховий коледж
Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради**

**Щоденник
практики «Пробні уроки і заняття
у закладах загальної середньої освіти»
студента (студентки) 3___ групи
спеціальності 013 Початкова освіта
Луцького педагогічного фахового коледжу
Комунального закладу вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради**

(Прізвище, ім'я, по батькові)

20__-20__ н.р.

20__-20__ н.р.

Метою педагогічної практики «Пробні уроки і заняття в закладах загальної середньої освіти» є вироблення в практикантів професійних умінь і навичок організації освітнього процесу на уроці; формування в студентів особистісної готовності до роботи вчителем початкових класів та вмінь організовувати і проводити навчальну роботу з молодшими школярами.

Завдання практики:

- формувати вміння і навички спостереження за освітнім процесом в школі і аналізу його результатів;
- оволодіти методами, прийомами і засобами проведення уроків, занять, а також навичками керівництва пізнавальною діяльністю школярів відповідно до їх вікових й індивідуальних особливостей;
- навчити студентів творчому використанню на практиці знань, отриманих при вивченні психолого-педагогічних дисциплін і окремих методик;
- оволодіти вміннями планувати уроки і позакласні заняття з предмету, розробляти конспекти уроків, позакласних занять;
- оволодіти вміннями працювати з методичною літературою, шкільними підручниками і програмами, творчо відбирати матеріал, наочні посібники, ТЗН до уроків і занять;
- відбирати найбільш ефективні форми , методи і прийоми проведення уроків і позакласних занять з урахуванням особливостей фізичного і психічного розвитку учнів;
- дотримуватися в роботі з класом санітарно-гігієнічних норм і вимог;
- розробляти і виготовляти наочні посібники, дидактичний матеріал до уроків і позакласних занять;
- здійснювати самоаналіз і самооцінку результатів власної діяльності, а також аналізувати пробні уроки, позакласні заняття;
- вести шкільну документацію (класний журнал, щоденники учнів, перевірка зошитів).

Уміння і навички, якими повинні оволодіти студенти

в ході практики:

- працювати з навчальними програмами, підручниками, посібниками, методичною літературою;
- творчо відбирати матеріал до уроків і занять, розробляти конспекти;
- проводити різні типи занять;
- самостійно перевіряти знання, уміння та навички, виставляти оцінки за усні, письмові відповіді, контрольні та домашні роботи, закріпити норми оцінок;
- здійснювати диференційне навчання, індивідуальний підхід;
- доцільно розподіляти час на основні структурні етапи уроку;
- добирати та самостійно виготовляти наочні посібники, роздатковий матеріал, використовувати ТЗН, інформаційні технології;
- розподілити свою увагу та керувати увагою учнів;
- дотримуватися вимог шкільної гігієни під час підготовки і проведення уроку;
- вміти прореагувати на спонтанні порушення режимних і навчальних вимог (запізнення, невиконання домашніх завдань та інше);
- організувати активний відпочинок на перерві;
- вести ділову документацію (класний журнал, щоденник);
- вдосконалити уміння та навички спостереження за навчально-виховним процесом і аналіз його результатів.

Студент, який за розкладом повинен проводити урок чи заняття, не пізніше, ніж за тиждень, має отримати тему уроку і необхідні вказівки для його проведення у вчителя класу та методиста коледжу.

Він зобов'язаний розробити конспект уроку, а при потребі – необхідну наочність та інші дидактичні матеріали. Бажано, щоб студенти отримували

консультацію у викладача методики після вчителя класу. Конспект уроку підписує вчитель школи, а затверджує методист коледжу.

Вимоги до сучасного уроку

Загальнопедагогічні:

- врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів;
- створення емоційно-актуального фону уроку;
- педагогічний такт і культура мови;
- пізнавальна самостійність учнів;
- ідейна спрямованість уроку.

Психологічні:

- врахування психологічних особливостей кожного учня;
- врівноважений психічний стан і стійкий настрій вчителя і учнів;
- розумна вимогливість і доброзичливість учителя до учнів;
- педагогічна етика і психологічний такт.

Дидактичні:

- раціональне використання кожної хвилини уроку;
- раціональна єдність словесних, наочних і практичних методів навчання;
- розвиток пізнавальних інтересів і активності учнів;
- зв'язок з вивченим раніше;
- формування вмінь учнів самостійно здобувати знання і застосування їх на практиці;
- індивідуалізація, диференціація та інтенсифікація навчального процесу;
- завершеність уроку.

Гігієнічні:

- температурний режим;
- норми освітлення;
- провітрювання;
- відповідність нормативам шкільних меблів;

- чергування видів навчальної роботи і різноманітність методів навчання.

Пам'ятка практиканту з підготовки до уроку

Підготовка до пробного уроку починається з усвідомлення теми, мети уроку на першій консультації, яку проводить вчитель класу. Під час консультації потрібно:

1. Уточнити тему уроку й записати її так, як записано в календарно-тематичному плані вчителя.
2. Записати сторінку підручника, яку потрібно буде відпрацювати з учнями в класі, домашнє завдання.
3. Обов'язково записати № домашнього завдання, яке буде перевірятися на цьому уроці (визначити методи та прийоми, час і місце його перевірки на уроці).
4. З'ясувати в учителя, які методи і прийоми він радить використати на уроці.

Після цього добре вивчити зміст запропонованого на даний урок матеріалу в підручниках.

Продумайте, які завдання підручника спрямовані на досягнення основної мети уроку, які на закріплення, вдосконалення повідомлених раніше знань, на відпрацювання навичок, що формуються, на підготовку до вивчення нового матеріалу на наступних уроках. З програми та підручників дізнайтеся, що учні вивчали, що вони повинні вже знати, які навички, уміння вже вироблені, щоб не запропонувати учням завдань, які вони ще не вміють виконувати, або завдань, не передбачених програмою. Продумайте, як пов'язати програмовий матеріал із життям.

Виходячи зі змісту матеріалу, який опрацьовуватиметься на уроці, визначте мету уроку (навчальну, виховну, розвивальну).

При визначенні навчальної мети потрібно враховувати вимоги Програми з даної теми; передбачити повторення вивченого матеріалу, яке

має бути пов'язане з застосуванням набутих раніше знань, умінь, навичок у дещо змінених умовах.

Розвивальну мету можна сформулювати так:

- розвивати логічне мислення учнів;
- розвивати навички самостійної роботи;
- виробляти навички самоперевірки, самоконтролю;
- розвивати довільну увагу, пам'ять, творчу увагу.

Виховну мету можна сформулювати так:

- формувати в учнів почуття національної гідності;
- виховувати почуття поваги до рідної мови; виховувати почуття дружби, товарищкості;
- виховувати любов та повагу до державних символів нашої країни;
- виховувати бережливе ставлення до майна, до матеріальних цінностей;
- виховувати свідоме ставлення до праці; виховувати культуру поведінки в дітей;

Добре вивчити зміст матеріалу. Творчо опрацювати відповідну методичну літературу, періодичну пресу. Визначити, які ТЗН і наочні посібники, дидактичний матеріал можна використати на уроці.

Визначити тип уроку, продумати його структуру (урок-екскурсія; урок-подорож; урок-гра; урок-конкурс; урок-усний журнал; комбінований урок).

Продумати оптимальні методи і прийоми навчання, форми перевірки знань учнів, поєднуючи індивідуальну перевірку з колективною, підготувати диференційовані завдання, продумати систему повторення та закріплення вивченого.

Визначити місце, мету, час самостійної роботи на уроці, засоби її перевірки. Дібрати засоби стимулювання навчальної діяльності учнів, прийоми вироблення в школярів уміння вчитися (слухати, аналізувати почуте, мислити, запам'ятовувати).

Підібрати зміст домашнього завдання. Продумати інструктаж до домашнього завдання.

Обміркувати підсумок уроку та написати конспект пробного уроку.

Орієнтовна схема конспекту уроку

На початку практикант пише з якого навчального предмету, в якому класі і школі буде проводитися урок. Повністю вказує своє прізвище і ім'я, потім прізвище, ім'я по батькові методиста і вчителя. Потім слідує:

- тема уроку;
- його цілі: освітні, виховні, розвивальні;
- обладнання уроку (з планом класної дошки; розміщення записів, наочних посібників, зміна їх протягом року);
- джерела інформації;
- план уроку;
- конспект з виділенням структурних частин уроку.

Студент пише чорновий варіант конспекту уроку і знову зустрічається з вчителем і методистом. Підписується тільки чистовий варіант, узгоджений зі всіма. Конспект в завершальному вигляді повинен бути готовим за 2-3 дні до проведення уроку. Враховується не тільки зміст і якість конспекту, але й його оформлення.

Відомості про базу проходження практики

Повна назва ЗЗСО _____

День практики _____

Час проходження практики: VI – VII семестри

Директор ЗЗСО _____

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Заступник директора ЗЗСО _____

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Розклад дзвінків

	<i>I зміна</i>	<i>II зміна</i>
1 урок		
2 урок		
3 урок		
4 урок		
5 урок		
6 урок		
7 урок		

Індивідуальний план проходження практики

№	Дата	Предмет	Клас	Зміна	Урок	Методист	Оцінка
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							

План-конспект

пробного уроку з _____,
проведеного _____ в _____ класі
(дата)
ЗЗСО № _____ міста Луцька
студенткою-практиканткою 3 - ____ групи
спеціальності 013 Початкова освіта
Комунального закладу вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Консультацію надано	_____	Вчитель _____
	(дата)	(підпис)
Оцінка за урок	_____	Методист _____
	(дата)	(підпис)
Оцінка за урок	_____	Вчитель _____
	(дата)	(оцінка, підпис)
Оцінка за урок	_____	Методист _____
	(дата)	(оцінка, підпис)

ОБЛІК УСПІШНОСТІ
з практики «Пробні уроки і заняття
в закладах загальної середньої освіти»
студентки (студента) 3 (4) _____ групи
спеціальності 013 Початкова освіта
Комунального закладу вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

(Прізвище, ім'я, по батькові)

20__-20__ н.р.

20__-20__ н.р.

База практики: _____
(Повна назва закладу загальної середньої освіти)

_____

(Повна назва закладу загальної середньої освіти)

_____

(Повна назва закладу загальної середньої освіти)

День практики: _____

Терміни проходження студентом практики

VI семестр з _____ по _____

VII семестр з _____ по _____

Оцінювання пробної практики

№	Критерії оцінювання практики	Зміст критеріїв
1	Підготовка до проведення уроку	<p>Спостереження попереднього уроку, проведеного вчителем.</p> <p>Самостійний пошук та підбір методичних матеріалів.</p> <p>Виготовлення наочності, створення (підбір) електронних засобів навчального призначення.</p> <p>Структурування уроку, написання конспекту.</p> <p>Отримання консультації вчителя.</p> <p>Отримання консультації методиста.</p>
2	Проведення уроку	<p>Реалізація поставленої мети, завдань.</p> <p>Раціональність обраної структури для реалізації завдань уроку (доцільність опитування, вивчення нового матеріалу, закріплення, домашнього завдання, логічний перехід між етапами уроку).</p> <p>Ефективність підібраних форм і методів.</p> <p>Психологічна атмосфера на уроці, спілкування з учнями.</p> <p>Раціональність використання часу на уроці.</p>
3	Обговорення та аналіз уроку	<p>Володіння педагогічною термінологією.</p> <p>Вміння визначати позитивні сторони.</p> <p>Вміння знаходити помилки, недоліки та обґрунтовувати їх.</p> <p>Вміння формулювати висновки.</p>
4	Спостереження та аналіз уроків одногрупників	<p>Наявність записів спостережень, своєчасність ведення записів.</p> <p>Володіння педагогічною термінологією.</p> <p>Вміння визначати позитивні сторони.</p> <p>Вміння знаходити помилки, недоліки та обґрунтовувати їх.</p> <p>Вміння формулювати висновки і пропозиції.</p>

VI семестр

№	Дата	Клас	№ уроку за розкладом	Предмет	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	Отримані бали	Підпис вчителя	Підпис методиста
1					Підготовка до проведення уроку	3			
					Проведення уроку	8			
					Обговорення та аналіз уроку Спостереження та аналіз уроків одногрупників	3			
					Загальна кількість балів		14		
2					Підготовка до проведення уроку	3			
					Проведення уроку	8			
					Обговорення та аналіз уроку Спостереження та аналіз уроків одногрупників	3			
					Загальна кількість балів		14		
3					Підготовка до проведення уроку	3			
					Проведення уроку	8			
					Обговорення та аналіз уроку Спостереження та аналіз уроків одногрупників	3			
					Загальна кількість балів		14		
4					Підготовка до проведення уроку	3			
					Проведення уроку	8			
					Обговорення та аналіз уроку Спостереження та аналіз уроків одногрупників	3			
					Загальна кількість балів		14		
5					Підготовка до проведення уроку	3			
					Проведення уроку	8			
					Обговорення та аналіз уроку Спостереження та аналіз уроків одногрупників	3			
					Загальна кількість балів		14		

VI семестр

№	Дата	Клас	№ уроку за розкладом	Предмет	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	Отримані бали	Підпис вчителя	Підпис методиста
6					Підготовка до проведення уроку	3			
					Проведення уроку	8			
					Обговорення та аналіз уроку Спостереження та аналіз уроків одногрупників	3			
					Загальна кількість балів		14		
7					Підготовка до проведення уроку	3			
					Проведення уроку	8			
					Обговорення та аналіз уроку Спостереження та аналіз уроків одногрупників	3			
					Загальна кількість балів		14		
Оформлення обліку успішності						2			
Загальна сума балів						100			

VII семестр

№	Дата	Клас	№ уроку за розкладом	Предмет	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	Отримані бали	Підпис вчителя	Підпис методиста
1					Підготовка до проведення уроку	3			
					Проведення уроку	7			
					Обговорення та аналіз уроку Спостереження та аналіз уроків одногрупників	2			
					Загальна кількість балів	12			
2					Підготовка до проведення уроку	3			
					Проведення уроку	7			
					Обговорення та аналіз уроку Спостереження та аналіз уроків одногрупників	2			
					Загальна кількість балів	12			
3					Підготовка до проведення уроку	3			
					Проведення уроку	7			
					Обговорення та аналіз уроку Спостереження та аналіз уроків одногрупників	2			
					Загальна кількість балів	12			
4					Підготовка до проведення уроку	3			
					Проведення уроку	7			
					Обговорення та аналіз уроку Спостереження та аналіз уроків одногрупників	2			
					Загальна кількість балів	12			
5					Підготовка до проведення уроку	3			
					Проведення уроку	7			
					Обговорення та аналіз уроку Спостереження та аналіз уроків одногрупників	2			
					Загальна кількість балів	12			

Список використаних джерел

1. Глушок Л. М. Переддипломна педагогічна практика із додаткової спеціалізації «Вчитель англійської мови в початкових класах». Методичні рекомендації. Хмельницький: Вид-во ХГПА, 2012. 54 с.
2. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.02.2022).
3. Закордонець Г. В. Методичні рекомендації з організації та проведення практики слухачами факультету післядипломної освіти: метод. посіб. Хмельницький: Вид-во ХГПІ, 2003. 35 с.
4. Кіт Г. Г. Педагогічна практика в умовах ступеневої підготовки майбутніх учителів початкових класів. Вінниця, 2008. 160 с.
5. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 10.02.2022).
6. Концепція практичної підготовки фахівців зі спеціальності «Початкове навчання» за освітньо-кваліфікаційними рівнями «молодший спеціаліст» (5.010102), «бакалавр» (6.010102), «спеціаліст» (7.010102). Хмельницький, 2001. 28 с.
7. Машкіна Л. А. Педагогічна практика у системі ступеневої підготовки вчителів початкових класів: Програма та методичні рекомендації щодо її реалізації. Хмельницький: Вид-во ХГПІ, 2006. 52 с.
8. Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики напряму підготовки 5.01010201 «Початкова освіта» / упоряд. Л. М. Прокопів, С. Ю. Довбенко, О. М. Сидорук. Івано-Франківський коледж ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2015. 224 с.
9. Перелік типових документів, що створюються в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів, затверджений Наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2012 р. № 578/5 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 400/5 від 07.03.2013). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0571-12#Text> (дата звернення: 10.02.2022).
10. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої/фахової передвищої освіти Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (затверджене Вченою радою, протокол № 2 від 12.10.2021). URL: <http://ipc.org.ua/wp->

content/uploads/2022/03/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf (дата звернення: 10.02.2022).

11. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: наказ Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94 від 20.12.94). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text> (дата звернення: 10.02.2022).

12. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37–38. Ст. 2004.

13. Про внесення змін до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: наказ Міністерства освіти України № 351 від 20.12.1994. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0351281-94#Text> (дата звернення: 10.02.2022).

14. Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків видів навчальної, методичної, інноваційної, наукової, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України № 686 від 18.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1092-21#Text> (дата звернення: 10.02.2022).

15. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145-19. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38–39. Ст. 380

16. Рекомендації про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (ухвалено рішенням Вченої ради Інституту інноваційних технологій і змісту освіти (протокол № 5 від 24.04.2013 р.) URL: https://ifk.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2018/03/recom_IZO.pdf (дата звернення: 10.02.2022).

17. Сірант Н. П. Методичні рекомендації до проходження педагогічної практики: навчально-методичний посібник. Львів, 2013 116 с.

18. Шульдик Г. О., Шульдик В. І. Педагогічна практика: навч. посіб. для студ. пед. вузів. К. : Науковий світ, 2000. 143 с.